

Zanimanje le v sezoni

Tudi v gradbenem podjetju Obnova poskrbeli za dopuste

Gradbeno podjetje Obnova ima precej specifičen značaj, saj večino zaposlenih predstavljajo sezonski delavci, ki se seveda ne zanimajo kaj dosti za dopust, bolj rečeno za letovanje — ob morju ali v planinah. Veliko raje se namreč vrnejo domov, kar je seveda povsem razumljivo. Kljub temu pa so trije domovi tega podjetja od začetka junija pa do septembra stalno zasedeni. V Poreču je bilo na voljo 31 ležišč, v Medveji ob morju deset manj, tisti, ki so navdušeni nad planinstvom, pa so se lahko podali v kočjo na Uskovnici. Od kočje na Uskovnici pa so seveda možnosti za številne prijetne gorske ture, na katere se je podalo tudi precej članov delovnega kolektiva Obnove.

Tisti, ki so se odločili za morje, so seveda prebili večji del svojega dopusta na kopanju. Za šport ob domu v Poreču pravzaprav ni bilo možnosti, saj je dom sredi mesta, medtem ko so v Medveji možnosti nekoliko boljše. Zato pa je boljše poskrbljeno za zabavo, saj so gostom v obeh domovih ob morju na voljo poleg radia in televizije še številne družabne igre, možnosti pa so tudi za druge oblike zabave.

Cene so razmeroma nizke — člani kolektiva so morali za penzion na dan odšteti 45 dinarjev, njihovi nezaposleni svoji 50, zaposleni pa 60 dinarjev. Otroci do sedmega leta so za oskrbni dan prispevali trideset dinarjev, za tiste nad sedem let starosti pa je bilo treba plačati še deset dinarjev več.

Kljub temu, da so sezonski delavci večinoma odšli domov, pa se jih je letos prvič nekaj podalo tudi na letovanje ob morju. Sicer pa je med tistimi, ki so se odločili za počitnice v enem domov podjetja, dve tretjini delavcev, tretjina pa je uslužbencev.

V podjetju pa še niso povsem zadovoljni s tem, kar nudijo svojim zaposlenim, zato imajo v načrtu povečanje koč na Uskovnici. Bržkone pa bodo tudi prodali domova ob morju in zgradili večjega, v katerem bodo lahko člani podjetja skupaj preživljali počitnice. Seveda pa je to vse daljša perspektiva.

STANE DROLJC

Pomen fluorografiranja

Najuspešnejša metoda za množično odkrivanje bolezni pljuč in srca

Fluorografija je rentgensko slikanje pljuč, srca, velikih žil in drugih organov v prsnem košu. V kratkem času omogoči množični pregled prebivalstva in je zato najuspešnejša metoda za množično odkrivanje bolezni pljuč in srca. Uspešnost zdravljenja, trajanje delne zmožnosti in stopnja invalidnosti so v veliki meri odvisni od zgodnjega odkrivanja bolezni. Fluorografija nam pogosto omogoča odkrivanje obolelih že v zgodnjem stadiju, ko bolnik še nima izraženih bolezenskih znamenj ali pa le te podcenjuje.

Ceprav je obolevnost zaradi tuberkuloze v Sloveniji iz leta v leto manjša, še se dolgo ne bomo mogli primerjati z razvitimi deželami, ki vsako leto odkrivajo zelo malo novih primerov obolevanja (majhna incidenca). Zadanje analize fluorografije v Sloveniji so pokazale, da je fluorografija odkrila še precej bolnikov, ki niso bili zdravstveni službi poznani in so pripadali celo mlajši populaciji (25–45 let). Odkrivanje bolnikov s pljučno tuberkulozo je pomembno tudi zato, ker lahko nepoznan bolnik okuži zdrave osebe, s katerimi živi v ožjem okolju (družina, priseljeni delavci, ki stanujejo v barakah).

Pri tem moramo biti pozorni tudi na nezavarovane osebe, kronične alkoholike in socialno ogrožene skupine prebivalcev. Zaradi socialne strukture obolelih pomeni

danes tuberkuloza tudi socialni problem.

Kot drugod po svetu, odkrivamo tudi v Sloveniji vedno več pljučnega raka. Najsigurnejše zdravljenje je operativna odstranitev nove tvorbe. Uspešnost zdravljenja te pogubne bolezni je odvisna samo od pravočasnega odkritja. Nesporo je dejstvo, da so temu obolenju bolj izpostavljeni strastni kadilci, predvsem moškega spola. Zadanja fluorografiranja so v nekaterih občinah Slovenije odkrila več bolnikov s pljučnim rakom, kakor pa tistih, ki so izločali v izpljunku bacil tuberkuloze.

Fluorografija nam odkriva tudi druge kronične pljučne bolezni kot so — zaprašnost pljuč (silikoza), napinjena pljuča (emfizem) in razna kronična vnetja pljuč in bronhijev. Vse te bolnike prevzema v posebno oskrbo dispanzer za pljučne bolezni in tuberkulozo. S pravočasnimi preventivnim zdravljenjem marsikaterih teh bolezni lahko danes preprečimo prežgodnjo invalidnost, ki grozi takemu bolniku. Pljuča so namreč organ, ki dovaja telesu za življenje potreben dioksid, ki se tvori v telesu. Če pljuča te svoje funkcije ne zmorejo več, trpijo vsi pomembnejši telesni organi zaradi slabe preskrbe s kisikom. Pljuča in srce sta med seboj povezana organa. Pogosto se pridruži kroničnemu vnetju pljuč in bronhijev tudi kronično pljučno srce, ki močno prizadene življenjsko aktivnost takega bolnika.

Tehnična revolucija, medsebojno tekmovanje, napačni način življenja, ki ga vsiljuje sodobna civilizacija in ki ga karakterizira premajhno fizično gibanje, nepravilna prehrana, uživanje poživil in kajenje tobaka, so postavili srčna in žilna obolenja v središče znanstvene problematike. Tako so kardiokulturne bolezni po vzroku smrti na prvem mestu. Ta obolenja pogosto povzročajo prežgodnjo invalidnost. Rentgenska slika prsnega koša, ki jo dobimo na fluorogramu, nam pokaže tudi spremenjeno obliko srca, ki je nastala ali kot posledica prirojene ali pridobljene srčne hibe, oziroma oslabelosti srčne mišice. Tudi dalj časa trajajoči krvni pritisk se kaže v rentgenski sliki srca. Hipertenzija — povečan krvni pritisk pomeni danes glavni nevarnostni dejavnik za nastanek infarkta srčne mišice. Dokončna ugotovitev srčnih sprememb je možna šele po natančnih kontrolnih preiskavah po fluorografiranju, ki jih opravijo ustrezni strokovnjaki zdravstvene službe. Samo pravočasno odkrivanje bolezni omogoča uspešno zdravljenje. Take akcije s poudarkom odkriva-

nja srčnih sprememb na fluorogramu so bile v Sloveniji že napravljene. Izkazale so se kot zelo uspešne in pomenijo danes ekonomsko izkoriščanje fluorografije tudi pri odkrivanju srčnih sprememb. Analiza postfluorografskih preiskav je pokazala večje število nepoznanih bolnikov.

Dobro odziv prebivalstva na množični fluorografiji nam daje možnost, da še bolj izkoristimo fluorografijo z dodatnimi preiskavami sprido naraščanja hipertoničnosti pri nas. V svetu navažajo avtorji 20-odstotno obolevnost populacije zaradi hipertoničnosti. Tako lahko vplivamo v organizirani socialistični zdravstveni službi v smislu sekundarne preventive. Pri tem mislimo na vse, kar ukrene zdravstvena služba pri na novo odkritih bolnikih. Ukrepi ne zadevajo samo zdravljenja in s tem zmanjševanja umrljivosti zaradi te bolezni, temveč tudi preprečevanje komplikacij in napredovanje obolenja.

Zato bo vsakemu občanu do vključno 65. leta starosti izmerjen pred rentgenskim slikanjem tudi krvni pritisk. Starost je omejena zato, ker so v večji starosti vrednosti krvnega pritiska višje in je pri množičnih preiskavah težko vrednotiti normalne od zvišanih vrednosti. Enkratna ugotovitev povečane vrednosti krvnega pritiska še ne pomeni, da ima oseba hiper-

tonijo (trajno povečan krvni pritisk). Zato bo zdravstvena služba vse osebe s povečanimi vrednostmi krvnega pritiska povabila na kontrolni pregled.

Vsak občan bo prejel tudi vabilo s podatki o zdravju in bo kolikor mogoče natančno odgovoril na vprašanja tako, da bo za odgovor obkrožil ustrezno številko. Izpolnjeno vabilo bo prinesel s seboj na fluorografski pregled. Pisarji bodo te podatke vnašali na fluorografsko kartico. Leti bodo pomagali pri presojanju rentgenoloških sprememb organov v prsnem košu. Tako bo zdravstvena služba dobila podatke o dejavnikih, ki vplivajo na razvoj nekaterih pljučnih in srčnih bolezni, oziroma bo odkrila ogroženo prebivalstvo (rizično populacijo), pri katerih bodo potrebne bolj pogostne zdravstvene kontrole. S takim ravnanjem bo vsak občan sodeloval in sam pomagal pri odkrivanju svoje bolezni.

Vsako fluorografsko sliko bodo presojali trije izkušeni zdravniki na Inštitutu Golnik. Če bodo našli pomembnejše spremembe, bo občan povabljen na poseben zdravniški pregled.

V korist nas vseh je, da sodelujemo pri zgodnjem odkrivanju bolezni in tako zmanjšujemo invalidnost. Zdravje je največja dobrina posameznika in naroda.

Dr. MAJDA USTAR

POCENI POČITNICE

Člani delovnega kolektiva IMP na dopustu ob morju in planinah

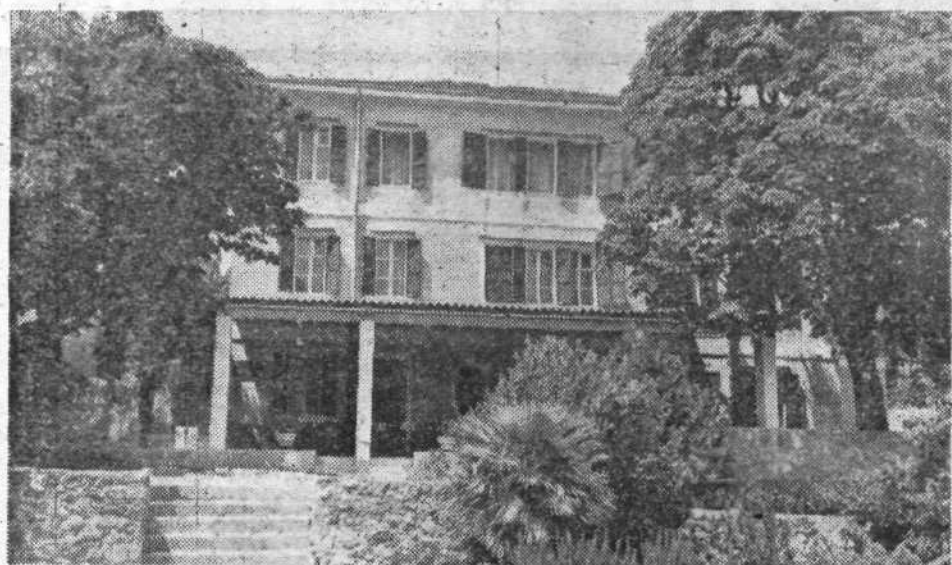
Otroci vedno težko pričakujejo čas počitnic, čas, ko bodo vsaj za nekaj dni zapustili Ljubljano in se povsili bodisi v gorah, bodisi ob morju. Tudi odrasli se veselijo dopustov, vendar jih nekateri pričakujejo tudi s tesnobo, saj vedo,

so v Novaljo na Pagu zapeljali tudi avtomobilske prikolice.

Predsezonske cene v juniju in septembru so za člane kolektiva in nezaposlene svoje zares nizke — 40 dinarjev velja penzion. Zaposleni član družine pa mora

ni predvsem to, da sem z orokoma, saj mi za to med letom, ko hodim v službo, ponavadi zmanjka časa.

Upravnik doma v Fiesi je Silvo Hočevar, ki je to dolžnost prevzel lani. »Naša dolžnost je, da goste zadovoljimo in če nam to uspe,

Počitniški dom IMP v Fiesi.

da bodo le težko izpolnili želje otrok. Dopust ob morju je vse dražji, cene pa še vedno vrtočljivo naraščajo. Zato so toliko bolj pomembna prizadevanja naših podjetij, ki svojim delavcem omogočajo cenejša letovanja — v lastnih domovih ali počitniških hišicah, ki so raztresene po vsej Sloveniji in tudi po drugih krajih Jugoslavije.

Obiskali smo IMP, kjer so dobro poskrbeli za svoje delavce. Ti letujejo v dveh počitniških domovih ob morju: v Fiesi, kjer je 95 ležišč in v Velem Lošinj, kjer imajo na voljo 75 ležišč. Delavci IMP pa so še v Ankaranu, na Veliki planini, kjer imajo dve koči z desetimi le-

žišči, na Pohorju, letos pa prispevati še deset dinarjev več. V sezoni pa narastejo cene penziona na 60, oziroma 72 dinarjev. V primerjavi s cenami v hotelih in privatnih sobah je to seveda zelo malo in zato ni čudno, da so domovi stalno polni.

Urednik glasila delovnega kolektiva IMP, Vili Guček, se je v Fiesi pogovarjal z dopustniki in vsi so mu zagotovili, da so nadvse zadovoljni. Eria od njih, Gina Subic mu je med drugim povedala: »Doma v Fiesi je po mojem mnenju tak kot hotel in se res nimamo kaj pritoževati. Posebno hrana je dobra; mislim, da kuharici uspe zadovoljiti res vse

okuse. Dopust pa mi pomeni seveda zadovoljni tudi sami. Za njihovo zadovoljstvo pa skušamo poskrbeti na več načinov. V domu lahko igrajo namizni tenis, šah, kupili smo tudi karte za razne družabne igre, potem sta tu televizijski in radijski sprejemnik, pa časopisi in še marsikaj. Otroci pa imajo gugalnik in peskovnik, tako da tudi njim ni dolgčas.

Tako torej preživljajo dopust zaposleni v Industrijskem montažnem podjetju. Podobno pa je tudi v drugih naših podjetjih, ki so večinoma v okviru svojih možnosti poskrbeli za svoje delavce in jim s tem omogočili čim lepši dopust.

MLADI GASILCI NA MORJU

35 pionirjev iz gasilskih društev Beričevo, Podgorica, Ježica, Stožice in Tomačevo je od 29. junija do 6. julija letovalo v domu Rdečega križa na Debelem rtiču. Letovanje je organizirala Gasilska zveza Slovenije.

Pionirji-gasilci in trije vodniki so bili zelo zadovoljni. Hrana je bila dobra, tudi vreme jim je bilo naklonjeno. Vstajali so ob 7. uri. Po zajtrku in običajnih jutranjih opravilih, ki so zajeli tudi pospravljanje sobe, so imeli od 8. do 9. ure učno uro. Predelovali so snov iz gasilske tematike, o cestnih predpisih itd. Potlej so se kopali, se ukvarjali s športom itd. Najbolj priljubljen je bil nogomet.

V. S.

Razpored fluorografiranja

Dom krajevne skupnosti Boris Kidrič, Vojkova 1

- Za območje krajevne skupnosti Savsko naselje: 16., 17. in 18. septembra od 7. do 17.30 in 19. septembra od 7. do 13.30
- Za območje krajevne skupnosti Boris Kidrič: 19. septembra od 13.30 do 17.30, 20., 23. in 24. septembra od 7. do 17.30
- Za območje krajevne skupnosti Stadion: od 25. do 30. septembra od 7. do 17.30, 1. oktobra bo fluorografiranje za zamudnike in začasno prijavljene osebe. Pisarna kmetijske zadruge Dol
- Za območje krajevne skupnosti Dol (Dol, Videm, Podgora, Kleče in Zajčje): 16. septembra od 7. do 11.30. Kmetijski dom Beričevo:
- Za območje krajevne skupnosti Beričevo-Brinje: 16. septembra od 12. do 14.30. Prosvetni dom Sentjakob
- Za območje krajevne skupnosti Sentjakob-Podgorica: 16. septembra od 15. do 18. in 17. septembra od 7. do 9. Dom Zveze borcev NOV Črnuče, Titova 379
- Za območje krajevne skupnosti Črnuče (Črnuče, Nadgorica in Ježa): 17. septembra od 9.30 do 17.30 ter 18. in 19. septembra od 7. do 17. Prosvetni dom Savlje
- Za območje krajevne skupnosti Savlje-Kleče: 20. septembra od 7. do 11.30. Gasilski dom Tomačevo
- Za območje krajevne skupnosti Tomačevo-Jarše: 20. septembra od 12. do 18. Osnovna šola Danile Kumar, Godeževa 11
- Za območje krajevne skupnosti Posavje: 23., 24., 25. in 26. septembra od 7. do 17. Dom krajevne skupnosti Bežigrad, Smoletova 16
- 27. in 30. septembra od 7. do 17. in 1. oktobra od 7. do 11. ure. 1. oktobra od 11. do 17. ure bo fluorografiranje za zamudnike in začasno prijavljene.